

FAABORG-MIDTFYN
KOMMUNE

Bilag 7 - Stilblade for Ringe bymidte

Indholdsfortegnelse

6	Bygningstyper i Jernbanegade
8	Bygningstyper i Algade (Kirkepladsen)
12	Bygningstyper på Torvet
14	Bygningstyper i Østergade
16	Bygningstyper på Stationsvej
21	Bygningstyper på Centrumpladsen

Bebyggelsens stilarter over tid

Den ældste middelalder er præget af den gotiske stil udbredt som murstensgotik, hvor tegl anvendes til konstruktioner, og hvor kamtakkede gavle er synlige vidnesbyrd om gotikken. I Danmark fortsatte stiltræk fra gotikken i kirkebyggerier helt op til ca. 1650. Ringe Kirke er opbygget over tid, men har sine rødder i den Gotiske stil.

I Danmark er bindingsværk den udbredte bygningskonstruktion, som var almindelig fra oldtiden til omkring 1920. Godser og herregårde var dog fortsat konstruktioner i tegl med forskellige detaljer inspireret af sydeuropæiske strømninger. Dog lå danske herregårdes blomstringstid i 1500-tallet.

Klassicisme betegner stilarter, der griber tilbage til den græske og romerske antik som inspirationskilde. Typiske elementer var tempelfronter, gavltrekanter, søjler og pilastre i de strengt symmetriske facader, der ofte har store pudsede murflader.

Historicismen lagde vægt på dekorationen af facaden som det dominerende udtryk snarere end bygningernes indre rum. Stilen skulle passe til bygningstypen, fx blev italiensk renæssance anvendt til bankbygninger, romansk stil og gotik til kirker og hollandsk renæssance til herregårde. En kort periode var den desuden præget af stiltræk fx fra bindingsværk og udviklet i en nationalromantisk stil.

En kort periode med nyklassicisme var arkitekturen igen inspireret af den antikke æstetik og bygninger skulle fremstå pudsede eller i blankmur, med en stram, rytmisk, sparsomt dekoreret arkitektur uden fremspring. I hverdagens arkitektur udvikledes siden en gedigen murermester arkitektur også kaldt bedre byggeskik.

Modernisme kan anvendes synonymt med funktionalisme, som var den nordiske oversættelse af den internationale stil. Det rationelle internationale højhusbyggeri i glas og stål associeres primært med den internationale modernisme. Det samme gælder det standardiserede modulbyggeri i beton, der prægede mange af efterkrigstidens boligområder, og som gik hånd i hånd med dannelsen af velfærdsstaten.

Postmodernismen er en slags arvtager til historicismens tilgang. Opgøret med modernismens minimale, monokrome og modulære formsprog var karakteristisk. Ofte ses kulørte farvesætninger af bygningsoverflader, løsrevne historiske bygningselementer, der har karakter af citater, samt en generel tilbagevenden til et traditionelt formsprog.

ca 1150 - Middelalder

ca 1500 - Renæssance/
Barok/Rokoko

ca 1750 - Klassicisme

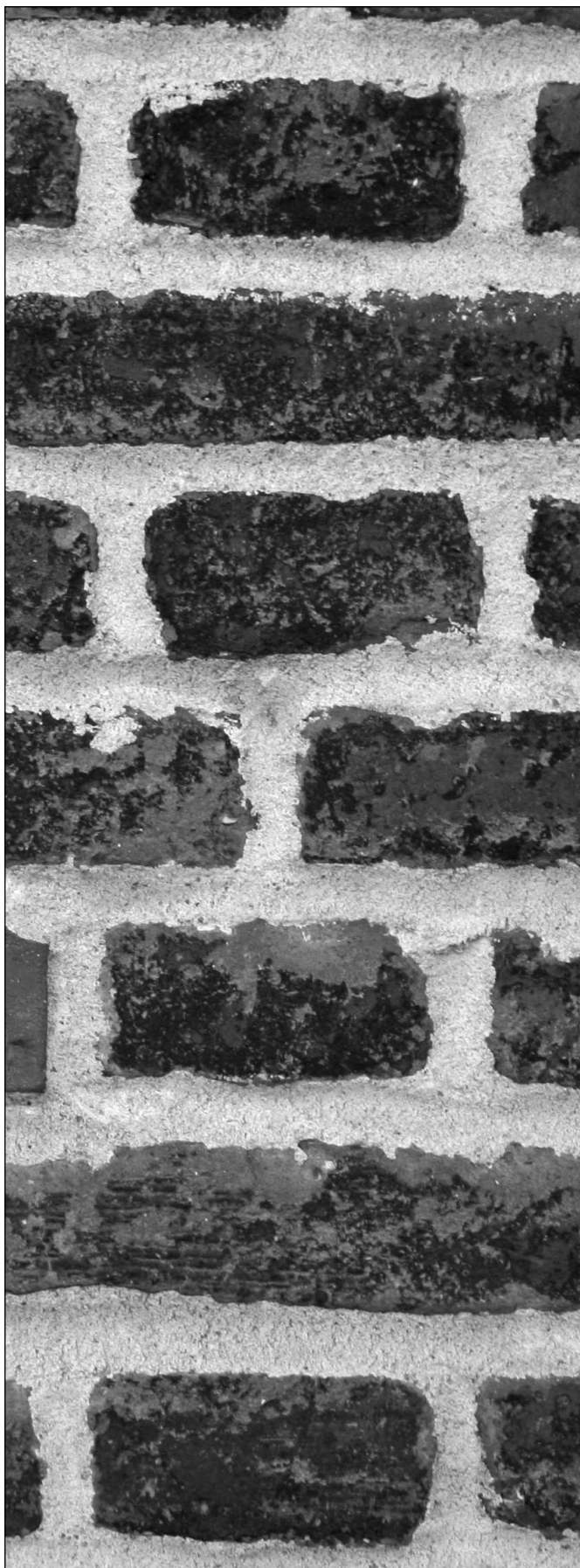
ca 1850 - Historicisme/
Nationalromantik

ca 1910 - Nyklassicisme/
Bedre Byggeskik

ca 1930 - Modernisme/
Funktionalisme

ca 1975 - Postmodernisme

Ringe bymidtes bebyggelse

Bebyggelsens udtryk

Bymidtens bebyggelse fremstår med en god blanding af referencer til tidligere tiders arkitektur. Bymidtdens bebyggelse er især udviklet i perioden fra 1850 til begyndelsen af 1900-tallet. Tidens byggeri var her i høj grad præget af historicistiske byggestil som også byens stationsbygning er defineret af. Stilen dominerer især bymidtens to hovedgader: Algade og Jernbanegade. Byens ældste bygninger er desuden præget af senklassicisme, der repræsenterer en overgang fra klassicisme til historicisme.

Generelt for nyere tid er bymidtens udvikling orienteret imod øst, hvor motorvejen mellem Odense og Svendborg blev gennemført i 2009.

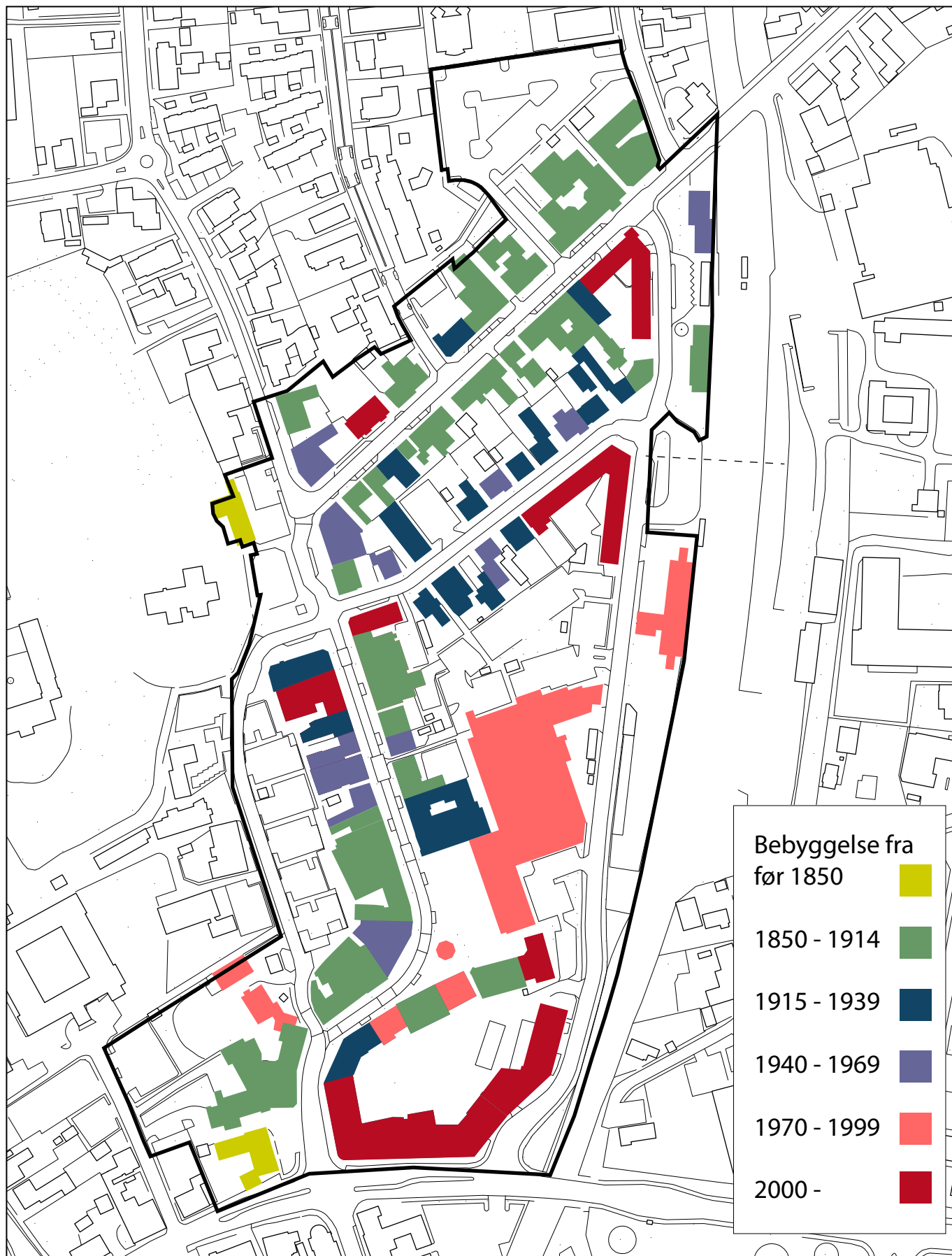
Bymidtens bebyggelse er med til at fortælle stedets historie og udgør bymidtens faste/fysiske kulturarv. Ved at sikre eller øge de enkelte bygningers arkitektoniske værdi løftes bymidtens herlighedsværdi som helhed. Det er derfor også lokalplanens formål at være med til at løfte byens miljø via bygningernes udtryk til glæde for den enkelte ejer såvel som for fællesskabet.

Ringe oplever nu en vækst især mod vest rundt om Ringe sø. Denne vækst vil over tid være med til at påvirke bymidtens orientering, ikke mindst trafikalt.

I byernes udformning er særligt facader, skiltning, beplantning og belysning vigtige elementer, der giver et sted karakter og har stor indflydelse på om et byrum virker indbydende, trygt, overskueligt og attraktivt eller det modsatte uhyggeligt, utrygt, diffust og stressende. Byerne og deres rum og bygninger er kommunens visitkort.

Citat fra Kommunens Arkitekturpolitik

Bebyggelsens opførelsesår

Bygningstyper i Jernbanegade

Jernbanegade er den gade i bymidten der er mest præget af den tid, hvor Ringe udviklede sig til en stationsby. En meget stor del af bebyggelsen er opført omkring 1900 og karakteriseret af historicistisk arkitektur.

Hvad kendetegner et historicistisk hus?

Facader på et historicistisk hus fremstår typisk i blankt murværk med synlige mursten i rød eller gul tegl. De færreste byhuse er pudsede og malede fra begyndelsen.

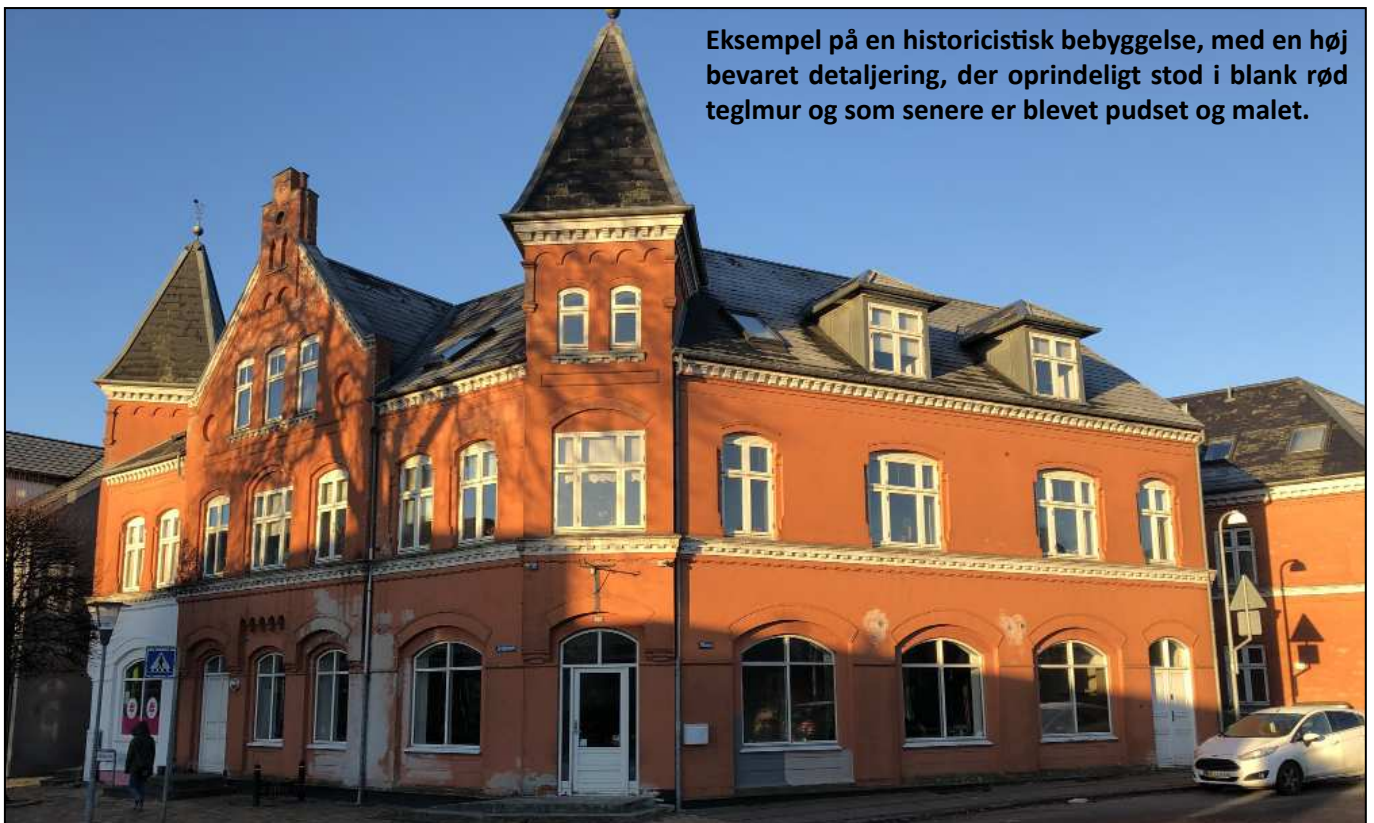
Facadene er ofte sammensat med referencer fra tidligere stilarter, typisk med udsmykningsdetaljer i gesimsbånd, murforbandt, formstøbte mursten eller tilsvarende fine muringsdetaljer, vinduesindramninger og træværk.

Husene har typisk min. 45 graders saddeltag. Ofte har de rytterkviste med opret gavl eller frontkvist. Tagene er udformet som tegltag eller skifertag ofte med udhæng.

Træværk ved gavle, kviste og udhæng er ofte synligt og udskåret for at opbløde dets afslutning. Tagene er derfor også ofte udført med udhæng med synlige og udskårne spærrender - hvilket giver tagfladen en lethed i samspil med husets facader. De fleste historicistiske huse i Ringe bymidte har dog fastholdt den forudgående stilarts dekorerede murkrone og tagtyper uden udhæng.

Vinduerne i de historicistiske byhuse er af træ, to- eller trerammede, ofte med mindre over-ramme. Vindueshullerne var ofte højere end forudgående byggestil og tillod mere dagslys i bebyggelsen.

En del huse har fået en ny anvendelse, og murhuller er blevet tilrettet nye funktioner. Det kan let resultere i facader der fremstår uharmoniske. Det er derfor vigtigt at fastholde bygningens symmetri og dimensionering af mur og murhul samt vinduers opsprogsning.

Eksempel på en historicistisk bebyggelse, med en høj bevaret detaljering, der oprindeligt stod i blank rød teglmur og som senere er blevet pudset og malet.

Eksempel på historicistisk bebyggelse, der oprindeligt stod i blank mur, men siden er pudset og malet

Bygningstyper i Algade (Kirkepladsen)

Algade er ligeledes præget af den historicistiske stilperiode, men har i lidt højere grad en variation af arkitektur. Dels fra senklassicisme før den historicistiske periode og dels fra perioden efter med nyklassicisme og Bedre Byggeskik i starten af 1900-tallet samt endelig den efterfølgende funktionalisme. Algades arkitektur spænder bredt fra det ældste hus fra 1704 over det gamle apotek fra 1849 i senklassicistisk stil via de efterfølgende stilperioder til nyt byggeri fra nullerne. Gaden rummer enkelte nutidige bebyggelser, der er søgt tilpasset de eksisterende bygningers udtryk. Bortset fra stationsbygningen på Stationsvej huser Algade bymidtens mest karakteristiske og bevaringsværdige bygninger. Eksempelvis Algade 15 – den nyklassicistiske bankbygning, Algade 18 – Det gamle apotek, Algade 26 – på hjørnet, hvor Algade møder Centrumpladsen og Algade 40 – Det gamle rådhus m.fl.

Nyklassicisme

En del bygninger fra starten af 1900-tallet er opført i nyklassicistisk stil. En stil der, som modreaktion på historicismens sammensatte og lidt pompøse tendenser, søger at være mere enkel, nøjsom og nedtonet. Det typiske nyklassicistiske bolighus kendes også som 'fiskerhuset' og stilen kan eksempelvis findes i museets tilbygning mod nord. Ofte har en del detaljering fra tidligere stilarter overlevet og enkelheden fremgår først og fremmest i bebyggelsernes strenge symmetri. Ringe by og omegns bank på Algade 15 er opført i denne stil i 1916 af arkitekt August Colding. Nyklassicismen overlapper tidsmæssigt med den nordiske byggeskik, der går under betegnelsen 'Bedre byggeskik'.

Museets bygning på Kirkepladsen fra 1704 i bindingsværk. Senere er bygningen tilbygget i nyklassicistisk stil.

Det gamle apotek fra 1849 i senklassicistisk stil (ombygget med flere detaljer efter en brand, men holdt i overensstemmelse med bygningens oprindelige udtryk)

Ringebymønt og omegnsbank på Algade 15 i nyklassicistisk stil.

Bedre Byggeskik Huset

Efter 1. verdenskrig var man tvunget til at bygge billigere og bl.a. derfor forsvandt de historiske detaljer fra husenes facader. Historicismen var hermed et overstået kapitel. I 1918 oprettede sammenslutningen 'Bedre Byggeskik' tegnehjælpen, som var et billigt tilbud til bygmestre og bygherrer om hjælp til udformningen af bebyggelse med danske traditioner. Bedre Byggeskik Huset, også kaldt muremestervillaen, er det første egentlige 'typehus' og har landet over en del villaer på samvittigheden. Hustypen er fortsat en af de mest efterspurgte boligtyper på markedet i dag.

Bedre Byggeskik har mange mindre referencer til andre stilarter, men generelt blev der lagt vægt på huse, der er konstrueret helstøbte, kompakte og harmonisk komponeret. Villaer var fx ofte tæt på kvadratiske frem for rektangulære i grundplan, og uden unødvendig pynt og fordyrelser, i de rette proportioner og med fornuftige planløsninger uden spildplads. Det mest gennemgående træk for Bedre Byggeskik husene er de halvvalmede tage med høj hældning og en enkel og flot muret taggesims (dvs. uden udhæng) i mødet med facadens murkrone. Der ses i mindre grad kvadernurede hjørner på Bedre Byggeskik huse især i de tidligste hustyper. Et godt eksempel herpå er Kirkepladsen 2, hvor boghandleren ligger i dag.

Bedre Byggeskiks facader fremstår oftest som blankt rødt murværk eller glatpudset og kalket. Vinduer er ofte høje dannebrogsgformater, typisk op-sprodet med 6 eller 8 ruder. Vinduer og døre er typisk hvidmalede. Tagmaterialet er mest teglsten, men der ses også eksempler på skifertage. Det anbefales ikke at afvige fra de oprindelige materialer, da disse har stor betydning for bygningens udtryk og håndværk.

Tagene er opskalkede (et lille svaj nederst) og uden udhæng. Kviste forekommer både som rytterkviste, pult- og taskekviste. Det kan være svært at fastholde de fint proportionerede tagkviste, da der i dag er andre krav til isolering af flunke mm. Byggestilen har dog ret faste regler om forhold mellem bygningsdelenes proportionering og det anbefales at fastholde disse.

Eksempel på Bedre Byggeskik fra mellemkrigstiden på Kirkepladsen 2

Kirkepladsen 2, Bedre Byggeskik

Bygningstyper på Torvet

Bebyggelsen rundt om Torvet er fortrinsvis etageejendomme fra den historicistiske periode især med referencer til den senklassicistiske arkitektur fra perioden umiddelbart før historicismen. Pladsens facader danner et fint proportioneret byrum med gode muligheder. Torvets proportioner er vigtige for at pladsen opleves hyggelig, tryk og attraktiv.

I 1970'erne blev den oprindelige gårdbebyggelse mod øst fjernet, Brugsen byggede umiddelbart bag Torvet på den tidligere Fordforhandlers arealer og i forlængelse heraf blev der kort efter opført butik- og kontorbebyggelse på Torvet 1 - 3.

Torvets dominerende facade fra 1975 danner en potentiel sol-væg for byrummet, men har alligevel svært ved at tilføje Torvet en oplevelse. Bebyggelsen er søgt tilpasset bymidtens eksisterende arkitektur, men en lang, horisontal, rytmisk unuanceret facade fremstår monoton og stjæler opmærksomheden på en uheldig måde. Trappeanlægget op mod bygningen er uforløst og har potentiale til i højere grad at blive benyttet i forbindelse med ophold og aktiviteter. I midten af 1990'erne blev Overgade umiddelbart syd for Torvet inddraget og adgangen til Torvet direkte fra Stationsvej lukket. I 2007 blev ejendommen på Torvet 2 opført med klare referencer til bymidtens eksisterende arkitektur.

Eksempel på historicistiske byhuse skulder ved skulder i 2½ plan på Torvet

Algade 40 – Det gamle rådhus opført i 1902 - en historicistisk stilperiode. Dog har bebyggelsens facade i en del referencer fra den klassicistiske stilperiode i første halvdel af 1800-tallet.

I forbindelse med bymidterrenoveringen i 1999 blev bygningen præmieret af Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur på Midtfyn.

Bygningstyper i Østergade

Bebyggelsen i Østergade er nyere end i Jernbanegade, og Algade har en mere åben karakter med flere fritliggende huse. De fleste huse er opført i mellemkrigstiden i tråd med god dansk, funktionel håndværkstradition og byggeskik.

Gaden fremstår som en klassisk villavej fra mellemkrigstiden, med tilføjelser af etageejendomme overvejende mod sydøst. Gaden skiller sig herved ud fra den øvrige bymidte og tilbyder en attraktiv boligtype helt centralt i Ringe. Gadens åbne karakter er værd at bevare som en fortælling om bymidtens udvikling over tid. Der er en relativt stor variation i bebyggelsens byggeskik, der dog bærer præg af klassiske boligtyper i både villa- og byhus-skala.

Eksempel på byvillaer fra 1920'erne

Eksempel på en funktionel villa fra 1947

Eksempel på en bedre byggeskik fra 1927

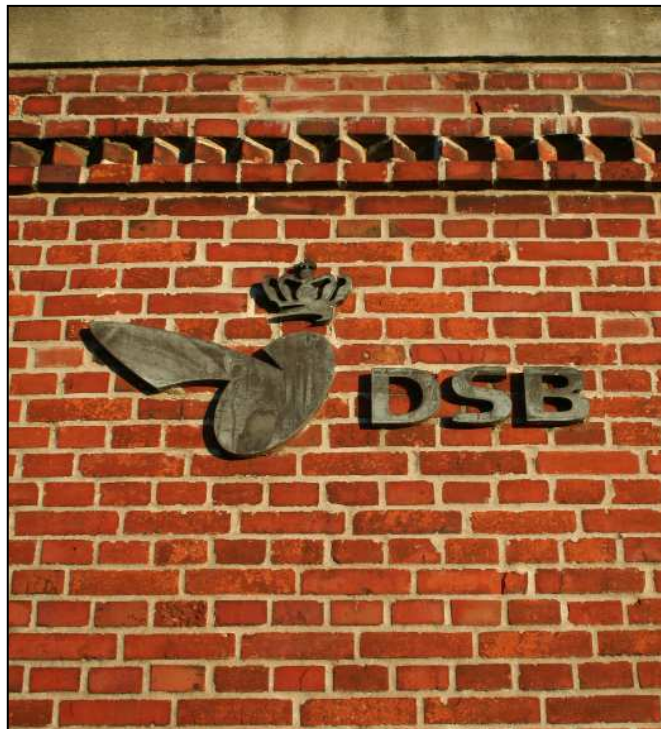

Ringe biograf fra 1916 i nyklassicistisk stil.
Tårnet blev tilbygget i 1935.

Bygningstyper på Stationsvej

Bebyggelsen på Stationsvej er fragmenteret og vidner om, at vejen aldrig rigtigt blev indtaget af byen. Den hæfter sig på byen mod nord ved Jernbanegade og stationsbygningen, men har overvejende været byens bagside og overgang til erhverv og industri samtidig med, at den blev en vigtig færdselsåre for biler såvel som for togtransport. Vejen er i dag en vigtig adgangsvej til bymidten og har med den nye tunnel ved togbanen og ny bebyggelse på jernstøberigrunden overfor stationsbygningen, potentiale til at udvikle sig til en mere inviterende ankomst til bymidten.

Ringe stationsbygning er en velbevaret, klassisk, historicistisk stationsbygning og er som sådan bevaringsværdig. Den er værdifuld både arkitektonisk og som fortælling om byens udvikling samt som ankomst til bymidten. Renovering af bygningen skal udføres i overensstemmelse med dens oprindelige udtryk. Bygningselementer, der er tilføjet ved ombygning, som værn på 1.sal om tagterrassen, kan med fordel fjernes, så bygningen tilbageføres til sit originale udtryk.

Ringe stationsbygning opført i 1887

De øvrige bygningstyper på Stationsvej er nyere og repræsenterer bl.a. modernismen med et tidligere posthus fra 1952 i nr. 2 umiddelbart nord for stationen. Bygningen blev opført i beton, er renoveret i 1988 og fremstår hvidmalet.

Postmodernisme

Syd for stationen repræsenterer bebyggelsen på Stationsvej nr. 8 fra 1988 (endnu et tidligere posthus) den postmoderne byggestil. Den postmoderne stil er en reaktion på modernismens minimale udtryk med lige linjer og kubiske former. Postmodernisme gik efter en usædvanlig materialekombination sammen med farver og iscenesættelse af kunstfærdige, gerne diagonalt placeret geometrier.

Stationsvej er desuden domineret af Super Brugsen med parkeringsarealer. Bebyggelsen er oprindeligt fra 1970 og kraftigt udvidet i 1999. Herefter, omkring 2004, er hjørnebebyggelsen over for stationspladsen opført, og endelig er boligbebyggelsen i starten af Stationsvej, ved krydset med Ørbækvej med Fakta i stueetagen, opført i 2008-2013.

En rationel tilgang til arkitektur og byggestil er her dominerende med blank mur uden detaljer og med store vinduespartier i metalrammer. Tagformer er fortsat overvejende saddeltag og beklædt med tegl. Trods store murhuller fremstår især bebyggelsen mod syd afvisende, og Stationsvej inviterer ikke til 'dialog'. Bebyggelsen mangler åbenhed og et overgangsareal, der kan formidle kontakten mellem bebyggelsen og det offentlige vejrum.

Det nye posthus opført i 1988

**SuperBrugsens gule p-plads med
seneste tilbygning opført i 1999**

Bygningstyper på Centrumpladsen

Centrumpladsen spænder bredt i sit arkitektonisk udtryk. I det pladsen historisk har været Algades baghave, er udviklingen af pladsens randbebyggelse overvejende defineret af Algades bebyggelse og af funktion som baghus. Områdets tidligere lokalplan har fastholdt randbebyggelsen som sekundær og lav, men bygninger, der tidligt har været høje mod Centrumpladsen har skabt en markant variation, der får randbebyggelsen til at fremstå uharmonisk. En større ombygning af biblioteket, Algade 40, har søgt at ændre randbebyggelsens udtryk fra bagside til forside. Denne hensigt forfølges i nærværende lokalplan og fremtidig bebyggelse mod Centrumpladsen kan derfor gives en tilsvarende højde.

Ringes bibliotek om- og tilbygget mod Centrumpladsen i 2003

Overgangszone langs Centrumpladsen

Overgangszone langs Centrumpladsen

FAABORG-MIDTFYN
KOMMUNE

Plan & Kultur
Mellemgade 15
5600 Faaborg
7253 2036